Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Solinus de Memorabilibus Mu[n]di

Solinus, Gaius Iulius

Spire, 1512

C. IX.

urn:nbn:de:bsz:31-270794

Visual Library

phm — philoſophū. alium et Cypꝛia legatione romam aduerit: profeſſus
plurimum ſe eo facto ſenatui ꝛ populo romano cõtuliſſe: q̄uis ꝑ
Dionyſius — auus eius ſepiſſime cenſuiſſet grecos vꝛbe pellendos Dionyſiꝰ ty
Plato — rannus vitatam nauē platoni obuiā miſit. Ipſe cum albis q̄drigis
egredientem e littoꝛe occurrens honoꝛatus eſt. Perfectā pruden
tiam ſoli Socrati oꝛaculū delphicum adiudicauit. Pietatis docu
Socrates — mentū nobiliꝰ quidē in metalloꝝ domo refulſit: ſed eminētiſſimū
Metelli — in plebeia puerpera reperit. humilis hec atq̧ ido fame obſcurior:
Plebeia — cum ad patrem qui ſupplicij cauſa in clauſtris penalibꝫ cõtinebat
patrem mamillis nutriens. — egre obtinuiſſet ingreſſum: exquiſita ſepius a ianitoꝛibꝫ: ne forte pa
renti cibū ſuū miniſtraret: alere cū vberibꝫ ſuis depꝛehēſa eſt. Que
res: ꝛ factum ꝛ locū conſecrauit. Nā qui moꝛti deſtinabat: donatꝰ
filie in memoꝛiā tanti pꝛeconij reſeruatꝰ eſt: locꝰ dicatꝰ ſuo nōi pie
tatis ſacellū fuit. Nauis phꝛygia gerula ſacroꝝ dum ſequitur vi
etas caſtitatis: cõtulit claudie p̄ncipatū pudicitie. At ſulpitia patri
cole filia. M. Fuluij flacci vxoꝛ cenſura omniū matronarum e cen
Claudia — tum ꝓbatiſſimis: haud temere electa eſt: que ſimulacrum veneris
Sulpitia — vt Sibyllini libꝛi monebāt dedicaret.

De Felicitate. Ca. VIII.

q — Uod attinet ad titulū felicitatꝫ: nec dū repertꝰ eſt: q̄ felix ce
Felicitas — ſeri iure debuerit. Nāq̧ Corneliꝰ ſylla dictꝰ potiꝰ eſt q̄ fu
Sylla — erit felix. Solū certe hm̄ Coꝛtina Aglaū iudicauit: qui in
Aglauus — anguſtiſſimo Arcadie angulo pauperis ſoli dn̄s nunq̄ egreſſus
paterni ceſpitꝫ terminos inueīt.

De italia ꝛ eiꝰ antiq̄tate. C. IX.

d — E hoīe ſatis dictū habeo. Nunc vt ad deſtinatum reuerta
mur ad locoꝝ cõmemoꝛatõem ſtilꝰ dirigendꝰ eſt. atq̧ ido
pꝛincipaliter in italiā: cuius decus iam vꝛbe contigimus.
Italia — Sed italia tāta cura ab oībꝫ dicta eſt p̄cipue. A. M. catone: vt iam
inueniri nō poſſit q̄d non veteꝝ pꝛeſumpſerit diligētia: largiter in
laudē excellentis terre materia ſuppetente. Dū ſcptoꝛes pꝛeſtantiſ
ſimi reputant locoꝝ ſalubꝛitatem: celi temperiem: Ubertatem ſo
li: aptica collium. Opaca nemoꝝ: innorios ſaltus: vitium olearū
q̧ pꝛouentus: ouilia: pecuaria: tot amnes: lacus tantos: bifera vio
laria: inter hec veſuuiū flagrantis anie ſpiritu vapoꝛantem tempē
Aborigines — tes fontibus Baias. Colonias tam frequentes: tam aſſiduam no
Arunci — uarum vꝛbium gratiam: iam clarum decus veterum oppidoꝛum:
Pelaſgi — que pꝛimo ab oꝛigines arunci: Pelaſgi. arcades: Siculi: totius po
Arcades — ſtremo grecie aduene. Et in ſumma: Uictoꝛes romani cõdiderūt
Siculi — Ad hec littoꝛa q̧ poꝛtuoſa oꝛaſq̧ habet patētibꝫ gremijs cõmertio
oꝛbis accõmodatas. Ueꝝ ne pꝛoꝛſus intacta videat in ea q̄ minus
trita ſunt animū intendere haud abſurdū videt ꝛ parcius depaſtas.

leuib⁹ veſtigijs inhiare. Nā ꝗs ignorat vel dictū vel cōditū a Jano Janiculum
ianiculū: a Saturno latiū atq; ſaturniā. A Danae ardeā: a comi/ Latium
tibus herculis dolicle. ab ipo in cāpania pōpeios q victor ex hiſpa Ardea.
nia pompā boū duxerat: in liguria q̄z lapidarios cāpos ꝙ ione co Dolicles
dimicāte credunt ſaxa pluiſſe. Regionē ionicā ab ione Naulochi Pompeij
filia quā ꝓcacit inſidiantē vias Hercules interemit vt fert. archip/ Joni
pen regē Lidoꝝ hiatu terre hauſtū diſſolutūq; dicūt in lacū fucinū Archippes
ab iaſone tēplū iunōis argiue: a pelopidis piſas. a Cleoalo minois fi
lio daunos. Japigiā ab iapige dedali filio. tirrhenos a tirrheno ly/
die rege. Corā a dardāis Argillā a pelaſgis: q pmū in latiū intulerit
ab phaliſo argiuo Phaliſcā. a phalerio argiuo phalerios. Feſcen/
niū q̄z ab achiuis portū porthenīū a focēſib⁹: Tibur ſicut Catho fa Tibur
cit teſtimoniū a catillo archade pfecto: claſſis Euādri: ſicut ſextius Catillus
ab argiua iuuētute. Catillꝰ enī Amphiarei filiꝰ: poſt pdigialē pris
apd Thebas interitū Thidei aui iuſſu cū oī fetu vel ſacro miſſus:
tres liberos in italia procreauit: Thiburtiū. corā ⁊ Catillū qui de
pulſis ex oppido Sicilie veterib⁹ Sicanis: de nōie Thiburti fris Beneuentū
natu maximi vrbem vocauerunt. Mox in Bruttijs ab Uliſſe extru petauium
ctum templū Mineruę in inſula ligia appellata: abiecto ibi corpe methapōtꝰ
ſirenis: ita nōiate. Parthenopen a parthenope ſirenis ſepulchro: Scillatiū
quam Auguſtus poſtea Neapolim eſſe maluit. Preneſte vt zeno/
dotus refert a Preneſtene Ulyxis nepote latini filio: aut vt prene/
ſtini ſonant libri: a Ceculo quē iuxta ignes fortuitos inuenerūt: vt
fama eſt digitoꝝ ſorores: Notū eſt a philoctete petiliam cōſtitutā.
Argos ⁊ Beneuentum a Diomede. Patauiū ab Anthenore. Me Sibaris
tapontū: ⁊ Scillatiū Ab athenienſib⁹. Sibarin a trizenijs ⁊ a ſa/ Salentini
gari aiacis Joeri filio. Salentinos a licijs. Anconā a ſiculis Sabi Ancona
os a galacto ⁊ bio ſiculis fratrib⁹. ab heraclidis Tarentū. Inſulā
tenſam ab leōtib⁹. Peſtū a Dorenſib⁹. a Miſcelo Acheo Crotonā
Rhegium a Calcidenſibus: Caulonam ⁊ Terinā a Crotonēſibus
A naritus locros: Heretrū a grecis in honorē here. ſic enī Juno/
nē greci vocant artiū ab archiloco ſiculo. Un̄ et nomen vt Caſſio
Hemine placet tractum. Hoc in loco oreſtes oraculo monitus ſi
mulacrū ſcithice diane qd de Taurica extulerat priꝰ q̄ȝ Argos pe/ Diana ſcy
teret conſecrauit. a zancleis methaurum locatū a locrenſib⁹: Me/ thica.
taponthum. qd nunc ludo dr. Bocus abſoluit galloꝝ veteꝝ ꝓpagi Metaurꝰ
nem Umbros eſſe. M. Anthonius aſſeuerat hos eoſdē: q tempo/ vmbri
re aquoſe cladis imbribus ſuperfuerunt. Umbros grece nomina
tos Liciniano placet: a Meſapo greco meſapie datā originē ver/
ſam poſtmodū in nomen Calabrie. Quā in exordio Enotri frater

pencetius Peucetiã nõiauerat. par ſnia eſt inter auctores a guber
natore enee appellatum palinurũ. a Tubicine Miſeno Miſenũ
a conſobrina Leucaſiã inſulã. Inter oẽs perſpicua cõuenit a nutri
ce Caieta Caietã: ab vxore Lauinia Lauinũ eſſe nuncupatũ: quod
poſt Troie excidiũ ſicut Caſſoni⁹ phibet q̃rto anno extructum eſt.
Nec omiſſum ſit eneam eſtate ab ilio capto ſcda: italicis littoribus
appulſum vt hemina tradit: ſocijs nõ ampli⁹ ſexcẽtis in agro Lau
renti poſuiſſe caſtra. Ubi dum ſimulacrũ qd ſecũ ex ſicilia aduexe
rat dedicat veneri mr̃i que aphroditis dicit: a Diomede palladiũ
ſuſcepit: tribuſq; mox annis cũ latino regnat ſocia ptãte: quingen
tis iugerib⁹ ab eo acceptis. Quo defuncto ſummã biennio adept⁹
apud numiciũ apparere deſinit: anno ſeptimo: patriſq; indigeti no
mẽ datũ. Deiñ cõſtitute ab aſcanio lõga alba: fidene Antiãtiũ Nola
a tyrijs. ab Euboenſib⁹ cume: ibidem ſybille ſacellum eſt ei⁹ que re
bus romanis quinquageſima olympiade interfuit: cuiuſq; librum
ad Corneliũ vſq; Syllã pontifices nr̃i conſulebant. tũc eñi vna cũ
capitolio igni abſumptus eſt. Nã priores duos Tarquinio ſupbo
parci⁹ preciũ offerente q̃ȝ poſtulabat ipa exuſſerat. Cui⁹ ſepulcrũ
in ſicilia adhuc manet. Delphicã aũt ſybillam ante Troiana bella
vaticinatã Bocus perhibet: cuius plurimos verſus operi ſuo Ho
merũ inſeruiſſe manifeſtat: hanc heriphilen Eritbrea annis aliq̃t
intercedentib⁹ inſecuta eſt: ſibillaq; appellata eſt de ſcie parilitate q̃
inter alia magnifica leſbios amiſſuros imperiũ maris multo ante
premonuit: q̃ȝ id accideret. Itẽ cumanã tertiã fuiſſe: poſt has loco
ipa eiu ſeries probat. Ergo italia in q̃ latiũ antiquũ antea a tiberi
nis hoſtijs adusq; litin amnem ptinebat. Uniuerſa cõſurgit a iugis
alpiũ porrecta ad rheginũ verticem ꝛ littora bruttiorũ: quo in mare
meridiẽ verſus ptenditur. Inde pcedens paulatim ſe apennini mõ
tis dorſo attollit: extẽſa inter tuſcum ꝛ hadriaticũ. i. inter ſuperum
mare ꝛ inferũ. ſilis querno folio ſcilicet lõgitudine amplior q̃ȝ lati
tudine. Ubi longi⁹ pceſſit in cornua duo ſcindit: quorũ alter ioniũ
ſpectat equor: alterũ ſiculũ. Inter quas pmineutias nõ vno margi
ne acceſſum inſinuati freti recipit: ſed linguis pfect⁹ ſepius a procur
rentibus diſtinctũ pmõtorijs pelagus admittit. Ibi vt oras ſpar
ſim notemus Arces tarentine Scyllacea regio cum Scylleo oppi
do ꝛ Crati flumine ſcille patre vt vetuſtas fabulata eſt. regini ſal
tus. Peſtane valles. Sirenũ ſara. Amenissimus campanie tract⁹
Phlegei campi. Circe domus. Circe uin inſula ante circũfluo im
menſo mari nunc euo iutente addita continenti: diuerſamq; fortu
nam a rheginis experta: quos fretum medium a ſiculis vi abſcidit

Peucetia
palinurum
Miſenum
Leucaſia
Caieta
Lauinum
Aenee aduẽtus in italia
Palladium
Indiges
Alba
Antium
Cume
Sibilla cumana
libri ſibyl.
Sib. del.
Eritbrea
Italia
Latiũ antiquum.
Tareatum
ſcillacea
ſcylleum
Cbratis
Peſtum
campania
circeum
phlegei

Phormie etiã leſtrigõibꝰ habitate. Multa preterea pollẽtiſſimis
ingenijs edificata que preterire: q̄ꝫ inferius exeq̄ tutius ducimus. Phormie
Verꝫ italie longitudo que ab Auguſta pretoria per orbẽ capuamqꝫ
porrigit̃ vſqꝫ ad oppidum regium decies centena ꝛ viginti milia Italie lõgi-
paſſuum colligit. Latitudo vbi plurimum .cccc.x. Vbi minimum tudo
.cxxxvi. milia. Arctiſſima eſt ad portum quem Hannibalis caſtra
dicunt. neqꝫ enim excedit quadraginta milia. Umbilicũ vt Varro Latitudo
tradit in agro rheatino habet. Et ſolidũ ſpacium circuitus vniuerſi
vicies q̄dragesies nouies centena ſunt. in q̄ ambitu aduerſa locren Umbilicus
ſium fronte ortus a gadibꝰ finitur. Europe ſinus primus. Nã ſecũ
dus a Latio auſpicatus in agro ceranio metas habet. Ad hec Ita Europa
lia pado clara eſt: quem mons Veſulus ſuperantiſſimus inr̃ iuga
alpiũ gremio ſuo fundit: Viſenno fonte in liguriũ finibꝰ: vñ ſe pri-
mum padus proruit: ſubmerſuſqꝫ cuniculo rurſus in agro vibo- Padus
nenſi extollit̃. Nulli amniũ inferior claritate. A grecis dictus Eri-
danus. intumeſcit ex ortu canis tepefactis niuibꝰ ꝛ liquentibꝰ bru- Veſulus
me pruinis actuſqꝫ aquarũ agminibus .xxx. flumina in adriaticum Viſennum
defert mare. Eſt e memorabilibꝰ inclytum ꝛ inſignitum per omnium Eridanus
ora vulgatũ q̄ perpauce familie ſunt in agro phaliſcorum q̄s Hir
pos vocant. Hi ſacrificiũ annuum ad montem ſoractem: Apollini
faciunt: idqꝫ operantes geſtulationibus religioſis impune inſul-
tant: ardentibꝰ lignorꝫ ſtruibꝰ in honorem diuine rei flammis par- Hirpi
centibꝰ. cuius deuotionis myſteriũ munificentia ſenatuſconſultus ſocrates
honorata Hirpis perpetuo cõſulto oim̃ munerꝫ vocatõnem dedit
Gentem marſorꝫ a ſerpentibꝰ illeſam eſſe nihil mirꝫ: a Circes em̃ fi
lio hij genus ducunt. ꝛ de auita potẽtia deberi ſibi ſciũt ſeruitiũ ve
nenorꝫ: ideoqꝫ venena contemnũt. C. Celius Dete tres filias an-
gitiam Medeã ꝛ Circen dicit: circen circeos inſediſſe montes car Marſi
minum maleficijs varias imaginum facies mentientẽ. Angitiam
vicina fucino loca occupauiſſe. ibiqꝫ ſalubri ſcia aduerſus morbos
reſiſtentẽ cũ deſiſſet hõiem viuere: deã habitã: Medeam ab Iaſo- Angitia
ne butroti ſepultam filiũqꝫ eius marſis imperaſſe. Sed quamuis Medea
italia habet hoc preſidium familiare: a ſerpentibꝰ non penitus libe Circe
ra eſt. Deniqꝫ habitatores ab amyclis quas antea amyclei greci cõ-
diderunt ſerpentes fagauere. Illic frequens vipera inſanabili mor ſerpentes
ſu: Breuior hec ceteris quẽ in alijs aduertimꝰ orbis partibꝰ: ac ꝓpter- Amycle
ea dũ deſpectui eſt: facilꝰ nocet. Calabria chelindris freq̄ntiſſima Vipera
eſt ꝛ boam gignit: quem anguẽ ad immenſam molem ferunt coale Chelindri
ſcere. Ca ptat prio greges bubalos ꝛ q̄ plurimo lacte rigua bos eſt Boa

eius ſe vberibus innectit: ſuctuqꝫ continuo ſaginata longo in ſeſſo
ita celebri ſatietate vltimo extuberat: vt obſiſtere magnitudini ei⁹
nulla vis valeat. Poſtremoqꝫ depopulatis animātibꝫ regiōes quas
obſederit ad vaſtitatē cogit. Diuo Claudio pncipe in loco vbi vati
canus ager eſt in aluo occiſe boe ſpectat⁹ eſt ſolidus infans. Italia
lupos habet qui ceteris ſiles non ſunt. Homo quē prius viderint
conticeſſit: ⁊ anticipatus obtutu aſpectus nocentis licet clamandi
voluntatem habeat: nō habet vocis miniſterium. Sciēs de lupis

Lupi mira vis

multa pretereo. Spectatiſſimū illud eſt ꝙ cau de animalis huius
villus amatorius ineſt perexiguus: quē preſentaneo dāno abijcit
cū capi metuit: nec habet potentiā niſi viuēti detrahat. Coeunt lu/
pi toto anno nō amplius dies. xij. Ueſcunt in fame terra. At hi quos
ceruarios dicim⁹ quauis poſt lōga ieiunia repertas egre carnes mā

Ceruarij lupi.

dere ceperint. Ubi qd caſu reſpiciant obliuiſcunt: ⁊ imemores pre/
ſentis copie eunt queſitū quā reliquerūt ſatietatē. In hoc aialiū
genere numerant ⁊ linces: quarꝫ vrinas coire in duriciem precioſi
calculi fatent: q naturas lapidum exqſiti⁹ ſunt pſecuti. Iſtud etiā
ipſas linces perſentiſcere hoc documento ꝓbat: ꝙ egeſtum liquo/

Lynces

rem illico harenarum cumulis quantū valent contegunt inuidia
ſcilicet: ne talis egeries tranſeat in noſtrum vſum vt Theophraſt⁹
perhibet. Lapidi iſti ſuccini color eſt: pariter ſpū attrahit ꝓpinquā/
tia: dolores renum ſedat: medetur regio morbo Lygurium grece
dicit Licade apud reginos mute: nec vſqꝫ alibi: quod ſilētium mi/

Ligurium Licade

raculo eſt: nec immerito: cum vicine que ſunt locrenſium vltra ce/
teras ſonitent. Cauſas Granius tradit: cum obmurmurarēt illic
hercule quieſcente: deū iuſſiſſe ne ſtrepetent. Itaqꝫ ex eo ceptū ſilen
tium permanere. Liguſticū mare frutices ꝑcreat: qui quantiſper
fuerint in aqꝫ ꝓfundis fluxibꝫ ſūt tactu ꝓpe carnulēto. Deinde vbi
in ſupra attolluntur natalibus ſaxis derogaci lapides fiunt. Nec ſo
lum qualitas illis: ſed et color vertitur. Nam puniceo protin⁹ ru/

Frutices in ſuxa.

beſcunt. Ramuli ſunt quales arborum viſimus ad ſemipedem fre
quentius longos: rarum eſt pedaneos deprehendi. Excuduntur et
illis multa geſtamina. Habet enim vt zoroaſtes ait: materies hec
quandā ptātem. Ac ꝓpterea quicquid indefit: habetur inter ſalutaria
Coralium alias dicunt. Nā Metrodorus gorgiam nominat: id
eſt qd reſiſtat typhonibꝫ ⁊ fulminibus affirmat. Eruit gemma in

Coralium Gorgia

parte lucanie facie adeo iucunda vt languētes intrinſec⁹ ſtellas et
ſub nubilo renitētes croce⁹ color ꝓfundat. Ea qm in littore ſyrtiū
inuenta primo eſt ſyrtites vocatur. Eſt ⁊ veiētana gemma a loco

Syrtites

dicta cui nigri coloris ſuperficies ꝓpria: quam ad gratiam varie

tatis albi limites interſecãt venis cãdidãtibꝫ. Inſula q̄ apulie orã Diomedee
viset tumulo ac delubro Diomedis inſignis ẽ ⁊ diomedias aues aues
ſola nutrit. Nã h̄ gen⁹ alitis preterq̃ꝫ ibi nuſq̃ꝫ gẽtiũ ẽ: idq̃ꝫ ſolum
poſſet mẽorabile iudicari niſi accederet nõ omittẽda forã illꝫ peneq̃ꝫ
fulic' color candid⁹ ignei oculi ora dẽtata: ꝯgregatẽ volitant: nec ſi
ne rõne ꝑgendi duces due ſunt q̄ regũt curſum. Altera agmen anteit
altera inſequit̃ Illa vt ductu certũ iter dirigat. hec vt inſtãtia vrge
at tarditate. Nec in meãtibꝫ diſciplina eſt cũ fetificũ adeſt tp̄s. ro
ſtro ſcrobes excauãt. Deinde ſurculis in viſum ſuppoſitꝭ imitantur
terra cratiũ ſic ꝯtegũt ſubt̃ cauata: ⁊ ne operimẽta deſint ſi forte lig
noꝝ caſas vẽti auferãt. hãc ſtruẽ ꝯprimunt terra quã egeſſerãt cũ pu
teos excauerent. Sic nidos moliunt̃ biformi acceſſu nec fortuitu
adeo vt ad plagas celi metient̃ exit⁹ vel ingreſſus. Adit⁹ q̄ dimittit
ad paſt⁹ in ortũ deſtinatur. q̄ excipit reuertẽtes verſus occaſum ẽ vt
lux ⁊ morãtes excitet: ⁊ receptũ nõ deneget̃. Leuaturę aluũ aduer
ſis flatibꝫ ſubuolãt q̄bus ꝓluuies lõgi⁹ auferat̃. Iudicãt int̃ adue
nas. Qui ſi grec⁹ eſt ꝓpi⁹ accedũt ⁊ q̄ntũ intelligi dat̃: velut ciui blã
dius adulant̃. Si q̄s erit gentis alteri⁹ inuolãt ⁊ impugnãt. Edẽ
ſacrã oĩni die celebrant ſtudio eiuſmodi. A quis imbuunt plumas
aliſq̃ꝫ impẽdio madefactis confluũt ꝯrulẽte. Ita edem excuſſo hu
more purificãt. Tũc pẽnulis ſupplaudunt. Inde diſcẽdũt q̄ſi pacta
religiõe. Ob h̄ credũt Diomedis ſocios aues factos. Sane añ ad
uentũ Aetholꝭ duc' nomẽ diomedee nõ habebãt: inde ſic dicte ſũt
Italic⁹ excurſus per liburnos q̄ gens aſiatica eſt ꝓcedit in dalma
tie pedẽ Dalmatia in limitẽ illiricũ in q̄ ſinu dardani ſedes habent Liburni
hõies ex troiana proſapia in mores barbaros efferati. At ex altera dalmatia
parte per liguꝝ orã in narbonenſem ꝓuinciã pergit in q̄ phocẽſes Iliria
quondã fugati perſaꝝ aduentu maſſiliã vrbẽ olympiade q̄dragesi Dardani
maquinta cõdiderũt. Ex. L. Marius bello cymbrico fact' mãu foſ narbonẽ
ſis inuitauit mare: pniciosamq̃ꝫ feruẽtis rhodani nauigatõem tẽpe Phocẽ.
rauit. Qui amnis ꝑcipitat⁹ alpibꝫ primũ per heluetios ruit: occur Maſſilia
ſantiũ aquarum agmina ſecum trahẽs: auctuſq̃ꝫ magno ip̄o quod
inuadit freto turbulentior: niſi q̄ꝛ fretum ventis excitat̃. Rhoda Rhodan⁹
nus ſcuit. ⁊ cũ ſerenũ eſt atq̃ꝫ ideo inter tres europe marios fluui aque
os ⁊ hunc computãt. Aque quoq̃ꝫ ſextie eo loco claruẽt: quondã ſextie
hiberna cõſulis. poſtea exculta menibus. Quarũ calor olim acrior
exhalatus per tempora euaporauit nec iã par eſt fame priori. Si
grecos cogitemus preſtat reſpicere littus tarentinum. Unde a pro Acron
montorio quod acrona phyrgium vocant. Achaiam curſum deſti
nantibus citiſſima nauigatio eſt.